

LA TOMASA

SETMANARI CATALÀ
FESTIU IL·LUSTRAT Y LITERARI

10 CENTIMS lo número per tot arreu

DIRECTORS:

LITERARI ARTÍSTICH
SIMON ALSINA Y CLOS RAMON ESCALER

Preu de subscripció 2 R^s al mes.

REDACCIO: Lleona 4 últim

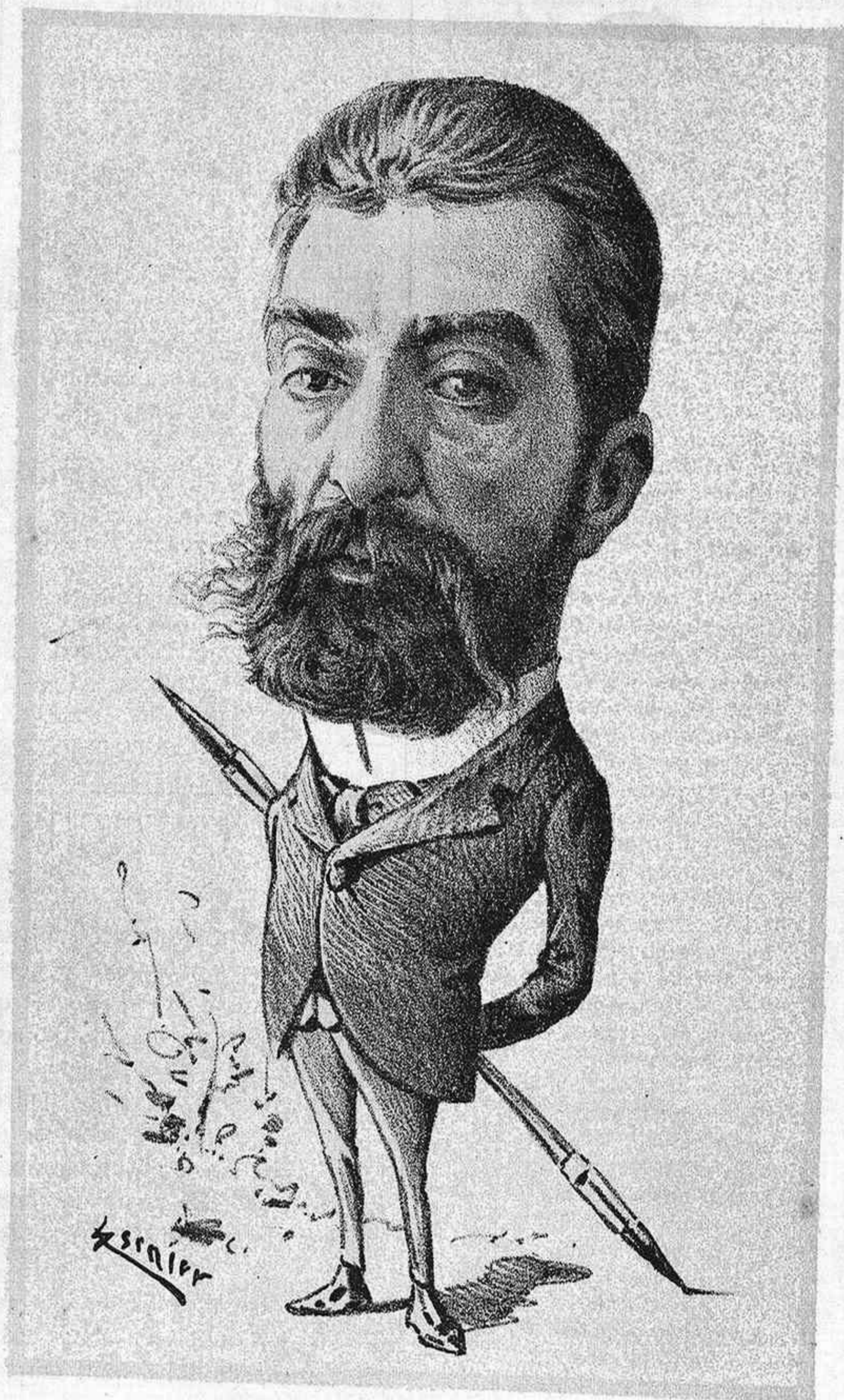
D. J. LLUIS PELLICER.

Dintre y fora del mon artístich tothom lo coneix.

Pinta y dibuixa, essent los assumtos dels seus cuadros bon xich realistas, no careixent per só de las notas poéticas tan necessarias pera treurer la aspresa de lo que podria degenerar en repulsiu, en las quals es ahont s' hi revela 'l geni y 'l bon gust del artista.

Ha dibuixat en totas las ilustracions y periódichs artístichs d' Espanya y en la generalitat del extranger, mereixent, durant la última guerra civil carlista, esser nombrat corresponsal de *La Ilustracion Española y Americana* en lo camp de batalla, anant ab lo cuartel general á qual frente hi havia D. Alfons.

Si mal no recordém avans havia publicat en lo mateix periódich una revista ilus-

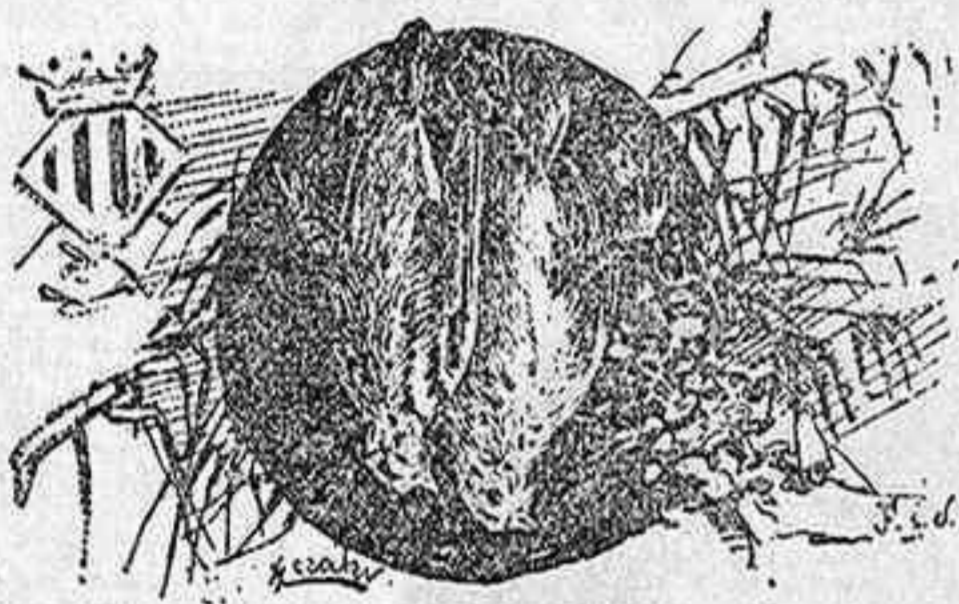

trada, ó millor dit, crónica de la guerra russo-turca.

Sos millors quadros, son: *La Ronda nocturna*, *Los quintos* y *La entrada del general Prim á Barcelona*.

Com á dibuixos á la ploma, es notable lo que representa al públich visitant lo *Spoliarium* á casa en París.

Ha ilustrat alguns tomos de la Biblioteca Arte y Letras, revelantshi lo seu estil propi, y original, sobretot en lo modo de manejar la ploma, en lo que no te competidor, essent bastants los artistas que volen imitarlo, lo qual ja es una gloria pera 'l Sr. Pellicer.

LA FESTA MAJOR

Ja hi som: ja hi hem arribat.
Barcelona está de festas:
per tot arreu las orquestas
ho anuncian al vehinat.
La Tomasa desd' la Séu,
fa sentir sa veu robusta
que alegre, ja may adusta,
arriva per tot arreu;
y la nostra, que s' escolta
per lo ayrosa y lo bonica,
igual que aquella repica,
y de gust volta y mes volta.

Ja hi som; ja hi hem arribat:
en las estacions, los trens
que venen á curull plens.
de la gent que 'ls ha assaltat,
hi deixan també l' excés
de baguls ab roba bona,
perque al menys á Barcelona
cadascú hi passará un mes.
Mes de broma y de trasbals
que 's fregarán pels carrers
entre mitj dels forasters,
nobles y personas reals.

Tothom aquí 's dona cita
per veure cosas de tró,
que á mes de la Exposició,
que ja mereix la visita,
hi haurá desde la Gran-via
il·luminació tan gran,
que molts no distingirán
quan será nit y quan dia.
Se preparan los millors
adornos de grans diadas,
regatas y cavalcadas,
retretas, lluytas de flors,
festa nova y delicada
perque entre clavells y rosas

hi lluhirán nostres hermosas
ulls com gotas de rosada.
S' inaugurarà també
(y fràncament ja n' era hora)
alló que tothom anyora,
lo monument á Clavé.

Després se coronará
d' or ó de plata (pro bona)
á nostra excelsa patrona
per qui tanta festa 's fa:
per só hi haurá professó,
si 'l temps no la posa molla,
que hi anirá, formant colla,
dels bisbes lo bo y milló.

Concerts; no 'n demanin mes!
Balls d' etiqueta y de gala,
de patacada y de sala
y d' altres de mes excés.

Un concurs, que fara pó,
de músichs que aquí vindrán,
sino que no 'ls pagarán
perque fassin mes bon só.

En fi aquí paro ab lo objecte
que si tot ho describia,

La Tomasa 'ls ompliria
y ja no 'ls faria efecte.

Vinguin donchs sense tardar
á veure eix festiu procés
barceloní, puig may mes
potsé no 'l podrán gosar,
y aixís al ser de retorn
cada forasté al seu niu
veurán que es cert lo que 's diu:
roda 'l mon y torna al born.

Vinguin que aquí hem fet un pacte
perque á mes de lo anotat,
trobin en nostra ciutat

bona cara y mes bon tracte,
puig encara que algú hi ha
que fa corre que aquí som
adustos, sab be tothom
que duhém lo cor á la ma.

Lo que es que som diligents,
actius y aném sempre avant:
en fi vinguin ja veurán
que no gastém cumpliments,
puig tindrém á molt honor
que sia enguany, ben formal,
una festa universal
la nostra festa major.

LOS CRITICHS

Ab tota franquesa dech confessar
que quan era mes jove y per lo
mateix no tenia la experiéncia que
avuy he adquirit, que d' aixó se 'n
adquireix mes que pessetas, me
preocupava molt de lo que podrian
dirme 'ls que ab mes ciencia que
jo 's prenguessen la molestia de
jutjar los travalls meus que meres-
quessen esser criticats en pro ó en
contra

Llegía las revistas de teatros y
d' arts; los judicis de obras novas;
las críticas de tal ó qual empresa

particular ó oficial, etc., etc., y com
en certas cosas hi dissentía, me sem-
blava que era perque no arrivava
mes enllá y que 'ls autors que d' alló
s' ocupavan, per forsa debian tenir
rahó per esser personas mes sa-
balludas, y que ja s' havian format
un nom conegut dintre la seva es-
pecialitat.

Pero al adonarme de que alguns
que passavan per crítichs, eran ni mes
ni menos que personas ab qui m' hi
hi fregava ó m' havia fregat en altre
temps, y coneixia 'ls punts que cal-
savan en materia de apreciar lo dels
altres, y que no hi ha cap Academia
ni universitat que expedixi títuls
de crítich, adquirintlo solzament
per las sevas entremaliaduras pera
no dir altre paraula menos culta, y
per lo favor que volian felshi 'ls seus
amichs, de veritat, vaig dirme, que
no havia de amohinarme per lo que
de mi poguessen dir, puig que al
capdevall aixó de la crítica no era
altra cosa que una apreciació parti-
cular d' un home que s' afigurava
que per dirho ell, ja era l' Evangeli
y donchs, lo *dijo Blas*, punto re-
dondo.

Aixís es que d' un quant temps
ensá me 'n prech lo que 'n vull de
aquets desfogaments, la majoria de
las vegadas dictats per la enemistat,
la conveniencia, l' orgull, l' odi, la
competencia y fins per lo diner, molt
poch, per desgracia, per la justicia.

Jo no puch avenirme en que un
altre pensi per mí; ni que m' impo-
si las sevas ideas anulantme ó com
si 'l meu racioni hagués de ser un
esclau de la ploma del crítich, aixó
respecte á lo que ja 'm crech ab
prou forsa pera judicarho, que to-
cant ó lo que no está encara al meu
alcans, me guio per la impressió
que 'm causa, partint sempre del
principi de la utilitat, del gust, y
de la conveniencia.

Y no 'm costará gayre férlosi
entendre la veritat de lo que 'ls
dich. A Barcelona, per exemple, hi
ha un diari per cada partit: y cada
periódich acull en sos planas judi-
cis crítichs: s' estrena un drama,
s' exposa un cuadro, 's publica un
llibre, se fa un treball públich, etc.,
agafin los distints órgans de la
prempsa y llegeixin: no trobarán
cap judici acorde: tots judican baix

las opiniones ó la moralitat del partit que representan. Y en aquesta disparitat de diferents modo de veure trobaran la injusticia y la parcialitat.

Aixís es que la verdadera crítica no existeix: ja ho he dit: lo que hi ha es la apreciació d' un home, que pot esser distinta de la de tots los demás homens y per lo tant no hi ha d' haver imposicions de criteri.

Crido donchs contra tots los prologuistas d' obras; al llegir un llibre no vull enmotllarme á lo que l' amich del autor se pren la molestia de dirme, en primer lloch perque cap autor encarregarà la crítica al seu enemich, y en segon lloch, perque de lo que llegeixo ja me 'n se pendre jo lo que 'n vullga.

Al cap davall, ben mirat, aixó dels crítichs no es mes que *claque*: preparan los éxits y las caygudas: elevan ó enfonzan, pero al públich imparcial lo te sense cuidado: tan si s' aplaudeix ó 's xiula l' autor no n' ha de fer cabal: que sa obra es bona, ja s' salvará: que sa obra es dolenta, no farà pas forrolla y es que per la gent sensata y justiciera hi ha un criteri veritat, una opinió fixa, un principi igual.

No obstant, ja surt á voltas una crítica rahonable; en aquet cas, naturalment deu admétre; pero aixó no vol dir que 'l seu autor degui ser cregut sempre: pot encertarne una y esguerrarne moltes y aixó probará que 'l que vol esser just, ho será en totas ocasions, pero com cad' hu fa y obra segons lo círcul en que 's mou, no hi ha dupte que al cambiar las circunstancias muda de criteri... y ja ho he dit y ho repeteixo altre cop: la crítica es sols una, com la veritat.

LA PENA DE MORT

Enfront del jutjel delinquent espera,
Lo fallo de la causa que segueix
La justicia dels homes ab ceguera,
Pensant, qu' aquell que mata mort mereix.

Fou follia 'l matar ben verdadera,
Follia, que per la ira se nudreix;
Y matá 'l delinquent, cech, y ab demencia;
Mes, deu fallar lo jutje la sentencia.

Sabi lletrat al delinquent defensa,
Defensa 'l delinquent lo seu error,
La confusió de sa culpable pensa,
Diu clar qu' ell fou lo bélich matador;
Matá perque li feren una ofensa,
Y fou d' aquella ofensa venjador;
Ell confessa sa culpa, 'l jutje calla,
Medita molt, y aixi la causa falla:

—«Convencuts de que tu n' ets l' as sesino,

Lo consell d' eixa *sala criminal*
Estudiant la causa ab molt de tino,
Acorda que tu deus morir al pal;
Comprench lo teu dolor, prou l' ende vino,

Mes tu vares matar y vas fer mal;
La lley qu' es la rahó clara y serena,
Te condemna á sufrir l' última pena.

—«No será la rahó clara y divina
Si la lley també sab com jó matar,
Que matar quan la pensa s' esbossina
Estudiant la causa per fallar,
Es rahó que també nos asesina,
Es rahó, qu' en la mort se deu gosar;
Puig que si meditant preneu ma vida,
La lley tant sols per mi es la ma homicida.

—«Calla ta llengua, ton furor detura
Que jó lo meu deber tinch de cumplir;
No pren ta vida la magistratura,
La lley, es qui ta vida vol finir,
Que jó ma conciencia servo pura,
Y qui mata, já saps que deu morir;
Puig que la lley, la mort pe 'l vil de mana,
Fallo dono de mort ab rahó sana.

—«¡La lley! d' agens ultratjes venjadora
Es qui mes crims y danys nos ha causat;
¿No es la mort lo que 'm dicta eixa senyora,
Y un crim lo que fá ab mi premeditat?.....
Donchs digueume ben prest, mon dol hó implora,
Si la lley á morir m' ha condemnat,
Y 'm mata tenint sana la rahó,
¿Qui mes criminal es, la lley ó jó?.....

FREDERICH OLIVÉ

Se troba ja entre nosaltres lo célebre dejunador italiá Succi, que 's proposa repetir lo dejuni d' 30 dias que 'l feu célebre temps endarre-

ra, com si fos una cosa nova aquí que hi ha beatos que dejunan tota la cuaresma, composta de set setmanas.

Diu que en lo Palau de la Ciencia se li prepara una habitació apropósit pera dur á cap lo seu intent y que pera veurel né farán pagar un ral lo mateix que 's paga en aquellas barracas del passeig de Gracia que hi exhibeixen la dona tigre y altrás extranyesas.

No sé si aquí sortirá ab la seva, perque estém tan fets á tirar pa á las ocas y cacauhets als micos de la *pajarera*, que 'm sembla que 'ls que 'l visitin no podran resistir la tentació de tirarli llonguets y castanyas cruas ara que s' acosta Tots Sants.

Un noy que ho sentia esplicar preguntá: Quo 'l tindran en una gabia?

Y á un senyor que volia sapiguer qué 'n farian dels rals que recullissen d'entradas, li contestá un altre: Serán pera donarli un banquete de trenta cuberts pera ell sol lo dia que acabi los 30 dias de dejuni.

La *vetllada* del passat diumenge al matí (de cap manera sabém dirli acte solemne), defraudá las esperansas de molta gent que 's creyan presenciar una manifestació de dol, imponenta y conmovedora.

Entre las marxas fúnebres de Schiller y de Chopin que tocá la banda municipal, se llegiren uns travalls que 'n deyan versos y poesias,

Nosaltres no hi assistirem perque no se 'ns enviá cap invitació, per mes que sabém va repartirne algunas lo mosso de la taberna ahont preném lo ví, pero llegirem las composicions castellanas que publicá *El Noticiero Universal*, que no enteném perque no va fer lo mateix ab las catalanas, que casi jurariam foren millor, ja que 'ls seus autors han demostrat sapiguerne moltes vegadas.

Haviam cregut, donat l' aplassament d' una setmana que sufrí la *vetllada*, que 's llegirian travalls de Zorrilla, Echegaray, Núñez de Arce, Guimerá, etc., etc., que tan debian á 'n Calvo, pero 's veu que aquets senyors se retraguieren y los organizadors pera sortir del pas prengueren lo primer que trobaren de poetas que casi ningú coneixia. Ni menos va llegirse un mal sonet d' aquell senyor madrilenyo que te per ofici escriuren.

En fi, va ser una segona desgracia, puig lo morirse en Calvo fou la primera.

Al final de lo que 'n dihém *vetllada* á la memoria de 'n Calvo, diu que 'ls senyors Guerra y García s' abraassen plorant com unas Madalenas.

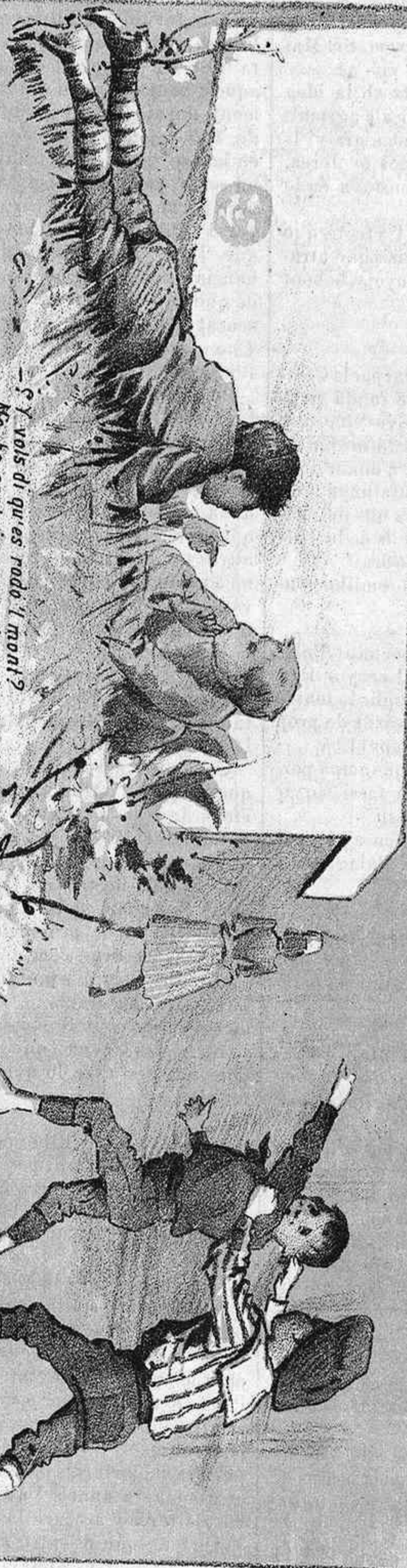
Y exclamá un:

—¡Qué es trist veure un graciós que plora!

El Noticiero Universal ta notar que 'ls forasters que assistiren á la inauguració de la temporada en lo teatro de Catalunya, s' alsaren y se 'n anaren al comensar lo «Kikiriki», suposant que 'n fou la causa 'l género de la obreta.

No ho enteném: perque si eran forasters, no sabian encara lo que anavan á veure ni á sentir, ni compreném tals escrúpols en gent y en periodistas que aplaudeixen sens duptelo *Tenorio*, *La Traviata*, lo tercer acte del *Faust* etcétera, etc.

LA QUITXALLA DEL SIGLE

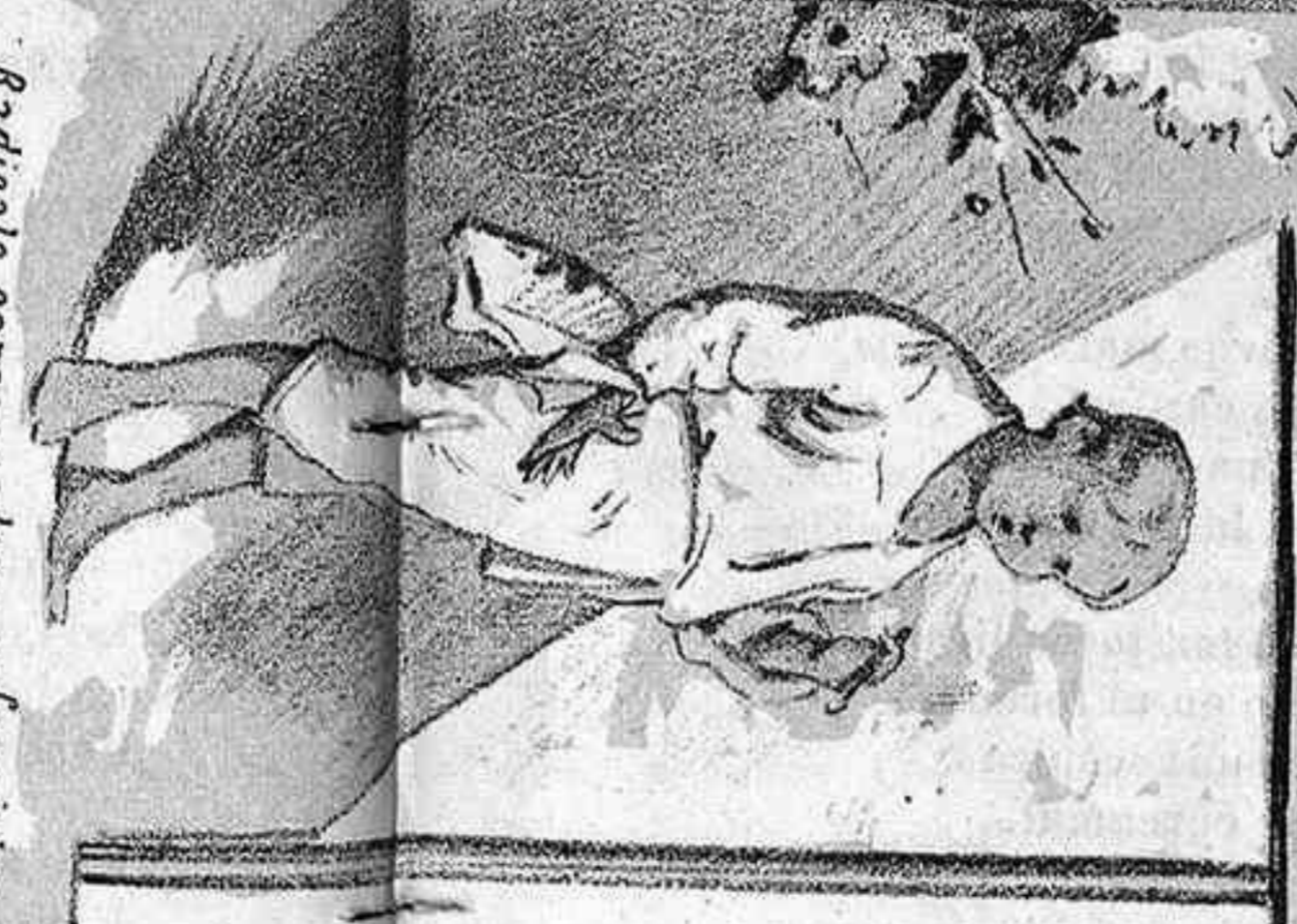
- Si vols di qu'es rodó, i mont?
- No ho creguis, es una bola

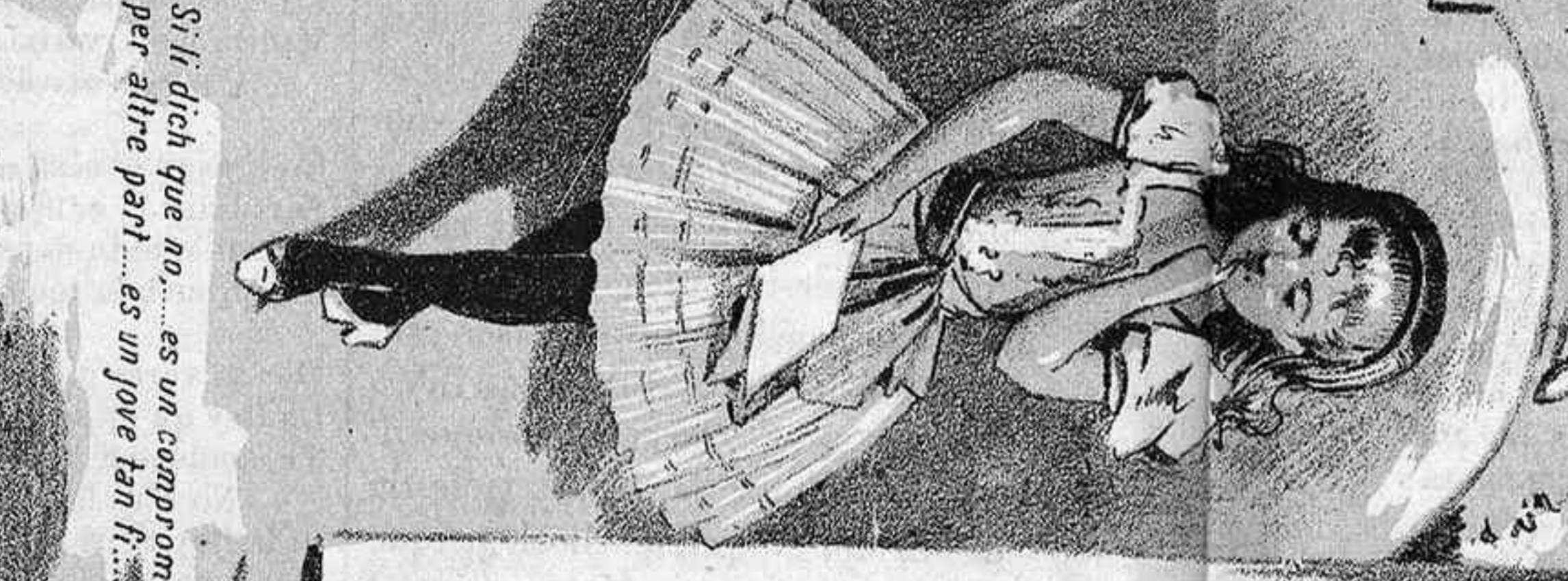
- Bueno, a las cinch reb la carta
y a las sis toquen a foch

- Que tothos son los homes! gastan papé y temps per escriure
lo que podrian di en un instant, y de cara a cara.

- Ep, mestre, si seguia fent l'os a n'aques
la dona, vos trencarí las barras.

- Si li dich que no... es un compromís
per altre part... es un jove tan fi...

- Radicals, conservadors, reformistes...
i romanos! membres tant, las classes
passivas estan qu'en seyan la camisa

XSCA l'er

Los principals de la *Lliga Agraria* després del famós meeting de las Borjas Blancas, ahont un senyor digué que si á Covadonga hi hagué un Pelayo allí tenian un Bayo (ab los quals podia ferse un vers de redolí), se reuniren pera celebrar un dinar á Sant Joan d' Espí á casa l' Excm. Sr. Mañuquer de Tirrell.

Y pera ser consecuentes ab la idea que 'ls movia de protegir als agricultors espanyols, tots los menjars y 'ls vins foren francesos, menos lo Jerez, que no obstant, també constava en lo *menú* en francés.

Ara afigúrinse vostés l' efecte que faria lo planyers de la crisis que atravessa la vinicultura espanyola, bebent vins estranjers.

¡Pobres pagesos!

Al calor del éxit alcansat per la Companyia de valencians, se fundá pera funcionar en lo teatro Calvo-Vico, una societat ab lo nom de *Tertulia Valencipna*, la cual ara passa á donar funcions al Teatro de Catalunya; de lo que 's desprén ó que 'ls fills del Turia s' han barallat ó que 'ls de la Tertulia son valencians de fira.

Pregunta: ¿Ahont son los millors valencians?

Lo dilluns passat la Societat Balaguer dedicá la funció al senyor Pi y Margall y aixó sol feu omplir lo teatro de gent desitjosa de coneixer de prop al ilustre y consecuent republicá.

No obstant, reprobém que á una persona tan respectable se la fassi servir de reclam pera fer negossi.

Nosaltres no considerém aixis, per mes que 'ls amichs de la Balaguer ho fessin de bona fe.

Diumenge passat hi hagué *besamans* en la Budallera. Ja no pot ser mes vulgar una cerimonia tan aristocrática.

Després de tants y tants distints Congressos com fa alguns días se celebran á Barcelona, quinas utilitats ne traurém?

Ni 'ls metjes curarán millor, ni 'ls advocats deixarán d' armar plets, ni 'ls apotecaris abaratarán las medicinas, ni 'ls espiritistas nos convencerán de las reencarnacions, ni 'ls libre-pensadors aconsolarán ab l' excepticisme de la mort sense cap esperansa, ni 'ls arquitectos podrán res contra 'ls terremotos, ni 'ls mestres d' estudi farán sabis als tontos, etc., etc.

Creyém que hi ha cosas mes formals y mes positivas pera discutirse é imposar.

Cada vegada que necessito á un intérprete ó 'm trobo entre las pessas de deu cémtims una de francesa ó italiana, penso:

Perqué aquest home y jo no hem de sapiguer una llengua que també la sápigat tothom y aixis evitar que terceras personas s' interin de nostres

negocis? Per qué no hi ha d' haver una moneda que per tot valgui lo mateix y tothom la admeti?

Pensinhi una mica y ja m' ho sabrán dir.

En la funció del dilluns en lo teatro Romea, lo Sr. Roure, que seya darra 'l Sr. Pi y Margall en lo palco que aquest ocupava ab lo seu acompanyament, durant lo segon acte del *Ferrer de Tall*, semblava que tenia agullas en la cadira, puig no estava quiet ni un sol moment, alsantse y assentantse pera mirar lo prosceni per sobre 'l senyor Pi. Sino que estém convensuts que 'l Sr. Roure no te pretensions, hauriam eregut que no se sabia avenir de que aquell dia no s' hagués representat *Pau Claris*, per exemple, y *Una noya es per un rey*, de D. Pau Bunyegas.

Pero ja ho hem dit. lo Sr. Roure es tan sencill que 'l dia que s' inaugura la Exposició, fins se posá á primera fila pera veure millor á la Reina Regent al sortir al balcó dels pabellons de la plassa de la Ciutadela. Está clar que quan li varem veure es que nosaltres també hi eram, si be nosaltres no som de cap partit polítich d' endavant ni d' enderrera, y aixó sempre es una ventatja pera retreure certas memorias quan convé.

Un altre cas succehit en lo corren tan célebre com lo que explicavam en lo número passat.

Un amich nostre hi entregá un paquetet pera l' Administrador de Correus de Rua de Valdeorras y li tornaren dihentli que no sabian ahont era aqueix poble.

L' amich nostre no feu mes que obrir l' Anuari dels senyors Bailly Baillieri y en la provincin d' Orense trobá Valdeorras com á partit judicial y Rua com á Ajuntament de dos mil y tants habitants.

Se veu que aquells empleats deuen tenir molta feyna, que prefereixen demanar als altre lo que haurian de fer ells.

Lo Sr. Vallés-y Ribot pot estar content del éxit alcansat per la seva idea de reunir á Vallvidrera á tots los federals, á semblansa de las festas que 's fan á Suissa ab lo nom de tiro nacional.

Naturalment que la novetat atragué á molts curiosos á las montanyas vehinas y que descontats aquets lo número de partidaris quedaria reduhit á molt menos de la meytat; no obstant, l' acte fou com potser may mes se veurá altre de semblant, pero no 's fassin pas sobre ell il-lusions los federals, puig la majoria d' aquella gran concurrencia va anar á Vallvidrera com va als toros y á veure las professons.

Ab tot y que d' entre aquella gran massa de gent n' hi havia molta dels pobles dels voltants, foren casi be tots dits en castellá los discursos que 's

feren, inclós lo del senyor Pi y Margall, que no sabém si ha pensat may que ha educat la seva familia al costat de la cort en lloch de ferho al d' una ciutat democrática com Barcelona, qual únich afany es lo treball ab que 's guanyan la vida los mils d' obrers que segueixen las doctrinas federalistas mes que per la idea que molts ni sahen de que 's compon, per la honradesa y consecuencia del seu jefe.

Hi ha influencias que malejan las mes grans causas y aixó se 'ns ocorre al sentir que ja hi havia federal que volia proclamar hereu de la jefatura del partit al fill del Sr. Pi quan aquest faltés, ni mes ni menos de com fan las monarquias. Alguna altra nota discordant, com per exemple la de voler uns dels principals de la festa, fer agafar per la policia al que torbés l' orde, al sentir que una veu cridava que pronunciés en catalá lo discurs que comensa y seguí en castellá, pero no las volém retreure perque no 's pensin los federals que ho fem per enveja ó altra baixa passió.

En conjunt nos agradá l' acte y 'ns complavém en fer constar que 's realisá sens cap incident desagradable, com cuasi be no succeheix may fora d' aquí en reunions tan numerosas com la que hi hagué diumenje passat á Vallvidrera.

A UNA NENA.

(QUE 'M DEMANA UNS VERSOS,)

Uns versos, nena bonica
me demanas ¿no es vritat?
Donchs esperat una mica
que are no estich inspirat.

Quan la Musa falaguera
voldrá que te 'n fassi uns,
llavors, níneta pitera...
llavors tocaré certs punts.

Ab ma lira melangiosa
te feré uns versos com cal,
té diré que 'ts molt hermosa
que 'ts modesta, que 'ts formal.

Te diré que per tu peno
y que 't vull per mon amor,
y que 'ts filla d' un sereno
que té la veu de tenor.

Ab mil trovas mal *trovadas*
ma passió te cantaré,
y 't diré las passejadas
que faig pel lo teu carré.

Te diré ab ma tosca lira
que t' estimo en tó formal,
te diré que molt sospira
eix trovayre carcamal.

Te diré, puig que ho mereixes.
que 'ts constant pel meu amor,
que per mi tu molt sufreixes
y m' estimas de tot cor.

Tot aixó 't diré, m' aymia,
quan estigui jo inspirat,
mes avuy no tinch lo dia
de fer versos, la vritat.

Aconsolat donchs y espera,
que are rés de aixó 't puch dí,
jadíos pues... nina pitera,
que... tinch ganas de dormi!

J. AYNE RABELL.

Agost 1888.

La Empresa del Principal proposa y 'l Sr. Gobernador disposa, sino que disposa tart perque, francament, ab los dias que feya que s' anunciava la obertura del teatro, nos sembla que ja 's podia haver enterat de si aquest reünia totas las condiciones de seguri-tat pera 'l públich. Ja es bo que hi hagi qui s' interessi per las nostras vidas pero ab la oportunitat desitjada pera no causar perjudicis y no contrariar lo gust del mateix públich, que á sapigner anticipadament lo que li havia de passar hauria fet altres pensaments pera la nit del dissapte.

A l' hora que escribim aquestas ratllas s' ha obert ja 'l teatro estrenantshi la obra de Sardou *Odette* y la revista *Los inútiles*, de quals obras ne tenim las millors noticias, y ho creyém perque essent la Sra. Tubau prou inteligenta y 'l seu marit Sr. Palencia, autor dramátich, per forsa han de sapiguer lo terreno que trapitjan.

En lo Liceo, una empresa escadussera ó millor de circunstancias aprofita las actuals pera conseguir algun profit atrayent forasters á veure *La Redoma encantada*, qual espectacle actual no logrará pas esborrar lo bon recort del aparato ab que lo'vegerem anys passats en lo Priucipal, per mes que al present s' anuncihi ab lletras d' or y ab estrelles de gas en la balconada del teatro.

Lo Teatro Catalá obrí sas portas, com ja saben mos lectors, ab *La Bruixa*, anunciant al públich que per acabar á bona hora comensarian á un quart de nou en punt (lo que deya l' altre dia de la longitud d' aquesta obra) en cuals bons propósitos desitjém que perseverhi la empresa. Per ara com á cosa nova en aquell teatro s' hi han posat en escena *Pare y padré* del Sr. Ferrer y Codina y *Ell* del Sr. Aulés, de las cuals, com no eran verdaders estrenos no 'm parlem per ser obras conegudas: lo que s' anuncia es lo d' *Una Mártir* y pera dimars vinent lo de *Mestre Feliu*, de D. Pere Anton Torres.

Lo Sr. Colomé y la Sra. Mateu, ab altres companys de glorias y fatigas, han comensat la campanya en l' *El dorado*, reproduhint lo célecre *Ki-Ki*

Ri-Ki, á quals representacions no sé si hi han convidat als japonesos de la Esposició pera férlosli veura que quan ells anavan los d' aquí ja 'n venian. També han posat la popular sarsuela *Cádiz* y aixis per ará vant tirant. Si ab la gent forastera ara no fan negoci podrem dir que aquest teatro es ben desgraciat, puig desde que está obert, cap empresa hi ha fet los seus, aixis es que si la que avuy lo li te li desitjém millor sort.

Vaguin al Tivoli á veure la *Norma*: tots los artistas, en especial la Sra. Ferni, ne trehuen bons aplausos, y aixó que molta part del públich de segur es del que va xiular als que fa alguns anys la cantaren en lo Liceo. Ab aixó creyém que está dit tot, encara que en l' éxit potsé hi te influencia la diferencia dels preus d' entrada d' un y altre teatro.

Una altra companyia d' ópera aviat comensará en lo Lírich, y com á primers d' Octubre lo Liceo també obrirá de nou sas portas ab ópera, aném á trobarnos ab tres companyias líricas y es clar á una ó altra li tocará rebre. Desde ara ja senyalaríam la que al nostre entendre será la víctima, pero com no som amichs de fer calendaris, deixém la mala profecia pera 'ls que vullgan ferse saragossanos.

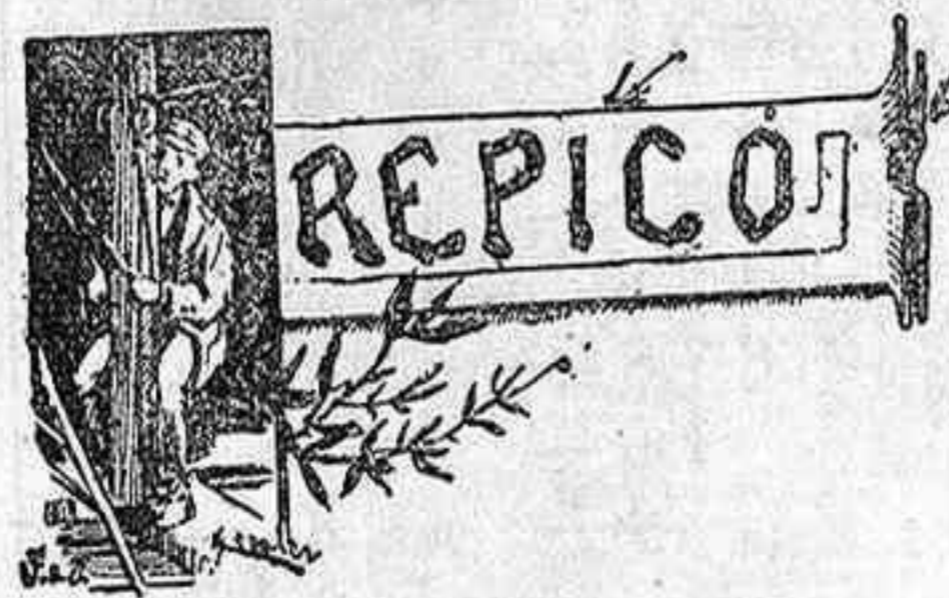
Calvo y Vico las ha enfiladas ara ab una revista titulada *En la Exposició de Barcelona*, que distreu una mica á la gent.

En l' Espanyol los beneficis estant á la orde del dia y per cert que bon profit hi alcansan los artistas agraciats. *Los Sobrinos del Capitan Grant* s' hi cantan ara en castellá y ab tot lo aparato necessari, de lo qual lo públich n' está molt content. Per aixó alguns se preguntan: ja que tan be aixafan la llengua de Cervantes, no podrian posar en ascena, per exemple, *La gran duquesa*, que ab tanta gracia interpretavan los bufos Arderius y que fa una pila d' anys no s' ha representat?

Dispensin, si ja 'm despedeixo de vostés: n' acaban d' arribar forasters y tinch d' obsequiarlos. ¿Ahónt los portaré?

Ja 'ls ho esplicaré la setmana entrant.

BERNAT PESCAIRE.

Encara que no ab lo luxo d' alguns anys anteriors, s' ha plantat ja á las portas de la Casa de la Ciutat lo cartell de las firas y festas de la Mercé d' enguay. En ell s' hi anuncian tota mena d' espectacles que fan venir

denteta no nolsament als de fora sino als de dintre y tot, lo cual basta pera fer compendre que 'l mes de festas será ben aprofitat.

Lo únich que hi trobém es que no 's fixan los dias en que se celebrará cada festeig., lo qual posará en confusió á la gent que no 's cuida de llegir los diaris.

Es una falta que la creyem de molta importancia y que farà dir á molts que sempre fem las cosas á mitjas.

Hem vist un projecte de montanyas russas en que hi haurá un moment en que 'ls passatjers se trobarán cap per avall.

Me sembla que de posarse en práctica farán un negoci idem.

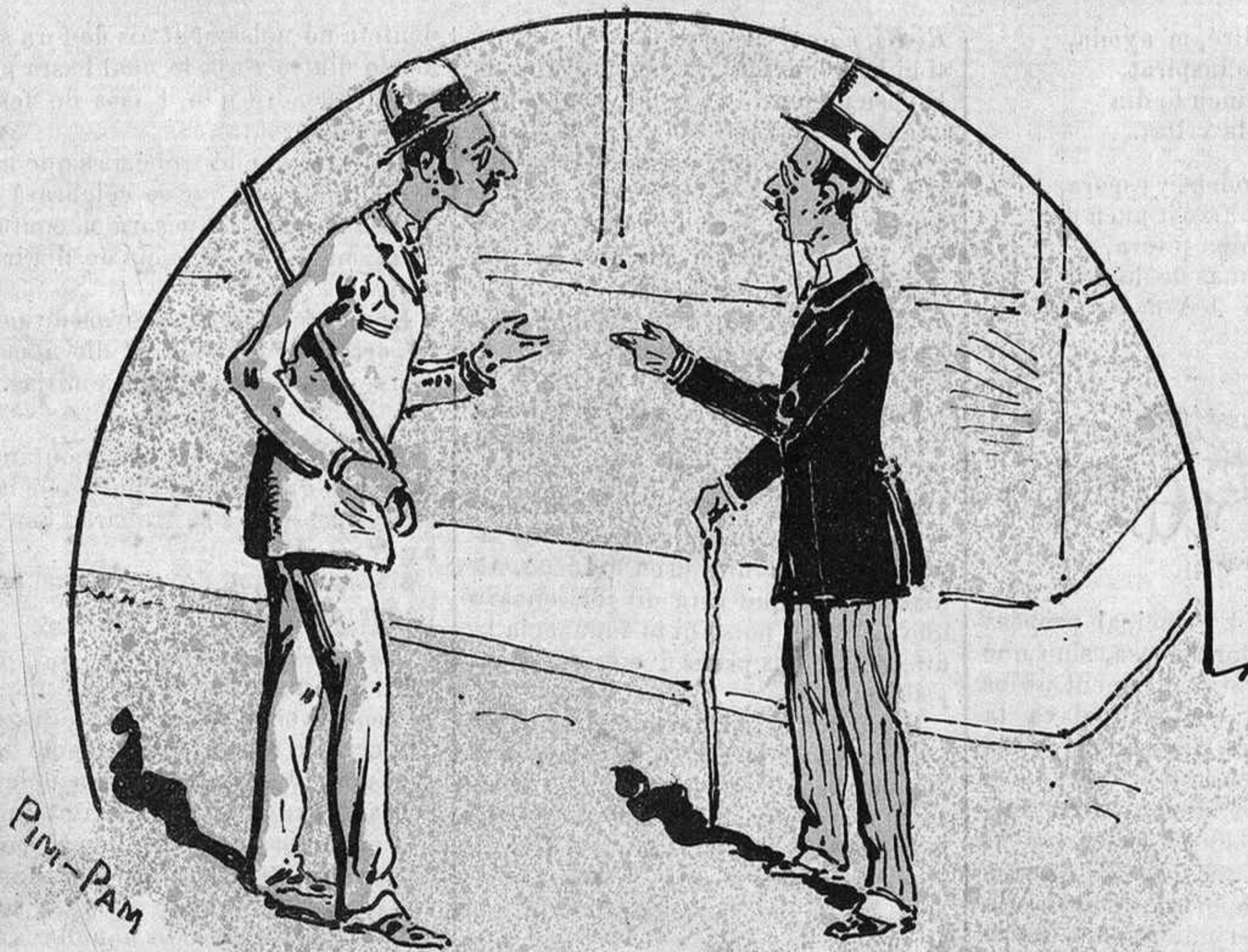
Un monument de cartró ha aixocat *El Ingenio* en lo palau de la Industria, nau octava, que crida la atenció de la gent que s' aturan á contemplarlo, pensant que certas celebritats no 'l mereixen d' altra cosa y que ab poch diners qualsevol pot aixecarsen un, si vol, al mitj de lo sala de casa seva, puig en quant á detalls aquell res deixa que desitjar y en conjunt, fins pot semblar de marbre ó de ferro ó d' or, com mes vulga lluhirse l' que 's monumentisi.

Los aficionats als toros están d' enhorabona. Pera diumenge y dilluns se preparan unas corridas de primera, segons dihen los que hi entenen, y com sembla que son molts, no hi ha dupte que la plassa s' omplirá.

D' entre 'ls aficionats á veurels y á menjarsels, jo soch dels últims, perque estich per lo positiu, puig contra gustos no hi ha res escrit.

CORRESPONDENCIA.

T. C. (Granollers). Gracias. Pero 'l suuelto arribá tart.—C. S. Aprofitaré lo mes acertat.—D. Dinamita. Li dihé lo mateix.—Pepet del Carril. Ja compendré V. que 'l *Sonet* ultim no podém publicarlo, si be li agraim la intenció.—D. Tranquil. Va be algun cuento.—M. S. B. També 'ns satisfá.—A. Brasalet. La poesia no va. Lo demés alguna cosa.—Ego Sum. Miraré de complaurel en algo.—J. P. B. Ha passat la oportunitat.—Pep. Ja marca millor.—Lo Pastoret del Montsant. Lo fual es bastant inverosimil y tot plegat poch descuidadet.—F. C. Va be.—P. B.—Nos agrada.—Un partidari de *Ta Tomasa*. Envihi dibnixus y veurém que tal, si van mes bé que lo que 'ns ha remés.—Taghuroff. No 'ns serveix lo que envia aquesta setmana. Las surtidas de to no 'ns agradan.—J. B. Insertarem lo logogrifo numerich.—J. P. C. (Sabadell). Procuri pulir una mica mes lo llenguatje, puig sembla un xich prosaich y 'm sembla que li podrém publicar altres.

— Donchs, sí, *senador*, ve á ser, com sí diguessem, una dignitat...
 — Veu, jo fins ara m' havia cregut que volia dir una altra cosa.

XARADAS.

La *prima-primera-dos*
 que de massa bona *hu-tres*
 va ferme no farà un mes
 un regalo preciós.
 Era una rica *total*
 ab tal capritxo escullida
 que may he vist en ma vida
 cosa mes original.

NOY DE CAPRITXO

CAIS DE ROSÉ

Formar ab aquestas lletras lo nom
 de un carrer de la Barceloneta.

ANAGRAMA.

Passant pel carrer del *Tot*
 Donya *Tot* va caure á un sot.

ENDEVINALLA.

Sense jo al mon no hi hauria
 ni mariners ni manyans,
 no 's farian matalassos
 ni tampoch madapolans.

Pera fer alguna feyna
 tothom se serveix de mí,
 y dels meus cinch secretaris
 que no 's cansan de servi.

Me veurás ab magatsems
 y també al costat del mar
 y fins me te *La Tomasa*
 puig may ens podem deixar.

PEPET D' ESPLUGAS

LOLOGRIFO NUMERICH.

1	2	3	4	5	6	7	8	—	Nom de dona
5	6	3	8	7	2	8	—	"	de "
6	5	2	3	2	8	—	"	de "	
6	3	6	7	8	—	"	de "		
3	4	3	8	—	"	de "			
8	7	8	—	"	de "				
1	6	—	"	de "					
4	—	"	de "						

GEROGLIFICH.

LI P NI
 A B
PIO
 N

EUDALT SALA

Á LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR.

XARADA 1.ª—*Olivas.*
 CONVERSA.—*Miquel,*
 ENDEVINALLA.—*La Tomasa.*
 CREU DE PARAULAS.—*Si.*
 As.
Sa-ba-ta.
Is-ab-el.
 Ta.
 Al.

GEROGLIFICH.—*Per fer rodonas los com passos.*

La Tomasa

PERIÓDICH IL·LUSTRAT Y LITERARI

Suscripció. . . . 0'50 pessetas al mes.
Número corrent. . . . 10 centims.
Atrassat. . . . 20 id.

NOTA.—Tota reclamació po-
 drá dirigirse á la Imprempta y
 Administració de dit periódich,
 carrer Batea, 21 bis, hotiga.

Barcelona.—Imp. Daunis, Miró y Comp.^a